

Dosarul nr. 2ra-42/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Brăgaru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, I. Muruianu, N. Budăi

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Galbinean împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din data de 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Tatiana Galbinean, s-a casat hotărârea din data de 06 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată,

constată:

La 11 aprilie 2018 Tatiana Galbinean a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” (în continuare ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”), intervenient accesoriu Primăria municipiului Chișinău, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 6 530,54 lei și a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei. (f.d.4-5, 58-59).

În motivarea cererii de chemare în judecată Tatiana Galbinean a indicat că la 29 iunie 2017, aproximativ la ora 12:00, se deplasa spre domiciliu, iar la intersecția bd. Cuza-Vodă cu str. Sarmizegetusa, a hotărât să se așeze pe o bancă pentru a discuta la telefon. După ce s-a așezat pe bancă, a auzit o trosnitură, semn că se rupe ceva, după care imediat a fost lovită de o creangă de copac care a căzut, iar o așchie i s-a înfipt în regiunea orbitală.

În urma acestui incident, reclamanta a suportat leziuni corporale medii xxxxx, fiindu-i cauzat un prejudiciu material, iar pentru tratament a cheltuit 4 219,42 lei, ce

rezultă numai din bonurile care s-au păstrat, dar de fapt suma a fost mult mai mare, chiar și în continuare suportă cheltuieli de tratament medical.

Ca urmare a acțiunilor iresponsabile ale ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, i-a fost cauzat și un prejudiciu moral considerabil, care s-a manifestat prin starea de stres, frustrare, neliniște, deoarece i s-a înrăutățit sănătatea, i-a scăzut vederea, permanent simte o frică de nedescris când merge pe sub copaci, temându-se să nu cadă vreun ram peste ea.

Tatiana Galbinean a mai relatat că grădina publică din apropierea străzii Sarmisegetusa este gestionată de ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 24 octombrie 2018 s-a atras Consiliul municipal Chișinău în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului. (f.d.52)

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 06 februarie 2019 a respins acțiunea înaintată de către Tatiana Galbinean, ca fiind neîntemeiată. (f.d.112, 119-126)

Pentru a decide astfel instanța de fond a reținut că pentru a angaja răspunderea delictuală urmează a fi întrunite patru condiții: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu și vinovăția. La caz, s-a constatat că vinovăția ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” lipsește, ori prin ordonanța de refuz în urmărirea penală din 22 decembrie 2017 a Procuraturii mun. Chișinău, sediul Botanica s-a constatat că incidentul a fost provocat ca urmare a unui fenomen al naturii, care putea fi prevăzut. Tatiana Galbinean urma să țină cont de situația meteo în acea zi, reieșind din faptul că pe teritoriul mun. Chișinău au fost făcute avertizări.

De asemenea, instanța de fond a mai menționat că reclamanta nu a prezentat probe justificative în vederea argumentării prejudiciului, cheltuielile suportate nu au fost probate ca fiind necesare, rezonabile și utile, ori prin bonurile de plată, rețetele eliberate de către instituțiile medicale și extrasele din fișa medicală a bolnavului nu este posibil de stabilit cu certitudine dacă aceste cheltuieli au fost utile și cauzate ca urmare a incidentului din data de 27 iunie 2017.

Astfel, reieșind din faptul că prejudiciul cauzat a survenit în urma condițiilor meteo nefavorabile, ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu-i poate fi imputată răspunderea delictuală și încasarea în favoarea Tatiane Galbinean a prejudiciului material și moral.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 27 iunie 2019 a admis apelul declarat de către Tatiana Galbinean, a casat hotărârea din data de 06 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată, a încasat din contul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul Tatiane Galbinean suma de 4 219,42 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 25 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest a respins cererea de chemare în judecată. (f.d. 168-169,170-180)

Instanța de apel a concluzionat prin prisma art. 14, alin. (1) și (2), art. 1404, alin. (4) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) că autoritatea publică este obligată să ia măsuri împotriva riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, prin urmare aceasta răspunde pentru prejudiciul cauzat, inclusiv prin inacțiunile acesteia. În consecință, persoana vătămată nu este obligată să dovedească vinovăția

autorității publice în producerea daunei, iar aceasta se consideră vinovată de cauzarea prejudiciului dacă nu va dovedi că a manifestat diligență rezonabilă în executarea obligației.

De asemenea, instanța de apel a reținut că în speță sunt întrunite condițiile pentru atragerea răspunderii delictuale ale ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, ori în temeiul art. 17, lit. d), art. 19, alin. (1) și art. 23, alin. (1), (2) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale și statutului ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, adoptat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 20/6 din 13 noiembrie 2008, întreprinderea este responsabilă de îngrijirea plantațiilor verzi, conform normativelor tehnologice și agrotehnice, prestând diverse servicii, inclusiv și curățirea și defrișarea arborilor avariați, uscați și bolnavi.

ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu și-a onorat obligațiile la timp și anume nu a intervenit în sensul curățirii arborelui avariat (înlăturării ramului rupt), nedemonstrând că a depus toată diligența în acest sens, prin urmare prejudiciul cauzat Tatiane Galbinean a fost cauzat, în urma neîndeplinirii obligațiilor de ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

În aceste împrejurări instanța de apel a concluzionat ca fiind parțial întemeiată pretenția Tatiane Galbinean cu privire la încasarea prejudiciului, ori aceasta a probat parțial prejudiciul material suportat.

Instanța de apel, prin prisma art. 1422, alin. (1) și art. 1423 din Codul civil în redacția de până la 01 martie 2019) a concluzionat ca fiind parțial întemeiată și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, iar suma dispusă spre încasare ca fiind suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat ca urmare a inacțiunilor ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care în virtutea obligațiilor ce-i revin în baza statutului, nu a curățat arborele avariat și în consecință, un ram uscat a căzut, provocându-i vătămare medie a sănătății Tatiane Galbinean.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 16 septembrie 2019 a depus recurs ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în formă de taxă de stat. (f.d. 186-190)

În motivarea recursului ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a indicat că instanța de apel a aplicat incorect normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

Tatiana Galbinean nu a înaintat cerere prealabilă, solicitând doar o informatei care i-a fost prezentată, astfel, la caz nu a fost respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului.

Recurenta a menționat că pentru a angaja răspunderea delictuală urmează să fie dovedite condițiile de existență a acesteia, la caz Tatiana Galbinean nu a prezentat probe pertinente pentru confirmarea săvârșirii faptei cu caracter ilicit, precum și existența unui raport de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul solicitat.

ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a mai indicat că prejudiciul moral se compensează atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale

nepatrimoniale ale persoanei vătămate, adică prejudiciul este moral numai dacă a apărut ca urmare a încălcării unei valori de aceeași natură.

De asemenea, preparatele medicale procurate și cecurile prezentate nu își găsesc o motivare clară, ori nu au fost prezentate rețetele prin care aceste medicamente au fost prescrise.

La 10 octombrie 2019, în conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs Tatianei Galbinean, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 195).

În întâmpinarea recursului declarat de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” la 31 octombrie 2019 Tatiana Galbinean, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil, indicând că argumentele invocate sunt neîntemeiate și nu pot fi luate în considerație, nefiind indicat nici un temei legal în bază căruia își întemeiază solicitările. (f.d. 198-200)

În conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din data de 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin scrisoarea din 15 iulie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 27 iunie 2019 (f.d. 181), însă date despre recepționarea deciziei contestate nu sunt la materialele cauzei. Totodată, este de menționat că decizia instanței de apel a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 11 iulie 2019.

Drept consecință, instanța de recurs consideră că cererea dedusă judecătii a fost declarată în termenul prevăzut de lege.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a

constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru